

[Jørgen Jørgensen.]

Men dernæst maa jeg gøre opmærksom paa, at vi har her i Rigsdagen gennem Aar vedtaget Love, hvor man griber ind i Spørgsmaalet om Ejerforholdet. Da Loven om Erhvervelse af fast Ejendom blev gennemført i Juli 1943, blev der sat ganske bestemte Regler for, hvem der kunde erhverve fast Ejendom, og hvem der ikke kunde, og jeg maa gøre de Herrer opmærksom paa, at naar dansk Landbrug i Dag har en Jordfordeling som ikke noget andet Land i Verden, hvor vi har bevaret en Type som det almindelige Gaardmandsbrug, der ikke findes paa tilsvarende Maade i noget andet Land, saa er dette sket i Kraft af Indgreb fra Statens Side, og der er ikke nogen Tvivl om, at havde vi ikke haft en Landbolovgivning gennem Aarhundreder, som sikrede den Brugsstørrelse, man ansaa for at være passende for Jorddrift i Danmark, saa vilde Gaardmandsbruget og Jordfordelingen slet ikke have haft det Udseende, de har i Dag. Man behøver blot at tænke paa, hvilke Indgreb fra Statsmagtens Side der blev foretaget i sin Tid for at sikre væsentlig Gaardmændene en nogenlunde sikker og stabil Brugsret over Ejendommene i Fæstegodsets Tider. En Godsejer, der havde 1 000 Fæstegaarde, kunde ikke paa en eneste Fæstegaard sætte en Bestyrer ind, det var i Lovgivningen forbudt; de skulde gives i Brug i Livsfæste. Det var ganske anderledes skrappe Bestemmelser, der dengang blev indsat for at sikre, at den, der dyrker Jorden, faar sikre og gunstige Vilkaar at arbejde under.

Dette Indgreb fra Statsmagtens Side for at skaffe solide og stabile Brugsforhold, er Grundlaget, hvorpaa den danske Gaardmandsstand og det danske Landbrug i Dag bygger. Saa kom det Tidspunkt, hvor Gaardmændene politisk rejste Spørgsmaalet om at blive Selvejere, og det blev i væsentlig Grad imødekommet ved Loven af 1919. Men der blev en Del tilbage i 1919, som ikke blev Selvejere, som stadig forblev Forpagtere, Lejere under de store Godser, Husmænd og Gaardmænd i ikke ringe Tal, og det er altsaa dem, Venstre mener nu kan passe sig selv, den sidste Rest fra Fæstegodsets Tid. At de Konservative ønsker det, forbavser mig ikke; det er jo traditionelt i dansk Jordlovgivning, at de Konservative altid føler det som deres Opgave at hindre alt Fremskridt paa dette Omraade.

Man siger nu, at alle disse Bestemmelser er slet ikke nødvendige for at sikre Jord til Udstykning, for der er Jord nok; og det er jo rigtigt, at der i Øjeblikket er Jord nok. Jeg haaber imidlertid, at det ikke varer saa

længe, inden der ikke er Jord nok, for hvis det bliver ved at være saadan, at der ikke er Muligheder for Udstykning, saa tror jeg at kunne sige, at Landbruget er ved at miste sin betydningsfulde Stilling i Samfundet, baade økonomisk og politisk. Befolkningstilvæksten gaar nu i overvejende Grad fra Landet ind til Byerne og skaber derinde de store sociale Problemer; der rejser Spørgsmaal for Rigsdagen Gang paa Gang, om Værelselovgivning og alle de Ting, som vi ogsaa i denne Tid beskæftiger os med. Det, det nu drejer sig om, er at give de unge Sikkerhed for, at de kan faa en Arbejdsplads som frie, selvstændige Landbrugere. Har vi ikke andet at byde vore unge ude paa Landet, end at de kan blive Lønarbejdere paa Herregaardene, saa rejser de fra os, og det fortænkner jeg dem ikke i, det vilde jeg ogsaa gøre i deres Sted; men bliver det Resultatet, saa er Bondestandens Tid forbi som den betydende Faktor i Samfundslivet, og denne Udvikling ønsker jeg ikke at række Haand til.

Men desuden, disse Jordlove er jo ikke et Paabud om, at al Danmarks Landbrugsjord skal udstykkes. Jordlovene er et Tilbud til Landboungdommen. Ønsker Ungdommen ikke at blive ved Landbruget, saa bliver der ingen Udstykning, saa bliver Forkebsretten, saavel efter den Lov, vi har vedtaget, som efter denne Lov, ikke anvendt. Men bliver der Brug for Jord, hvad jeg haaber, saa vil Muligheden for at fremskaffe Jord efter den Udstykningslov, vi instemte har vedtaget for faa Dage siden, i væsentlig Grad samle sig om Bøndergaardene, og det vil jeg ikke være med til. Jeg vil ikke være med til en Lovgivning, hvorved vi henviser Udstykningen i væsentlig Grad til de danske Bøndergaarde og lader Herregaardene ligge. Nu siger man: ja, men de store Gaarde kommer lige saa ofte i Handelen som de smaa, og derfor kommer de store Gaarde ogsaa til Udstykning. Javel, men jeg gør opmærksom paa, at hver Gang der kommer et Gods med 10 Hovedgaarde til Udstykning, betyder det det samme i Jord som 100 Bøndergaarde, og derfor er det, naar det drejer sig om Udstykning, ikke det samme, om den enkelte Handel omfatter en Bondegaard eller et Gods. Hvis Resultatet f. Eks. i Syd-sjælland i de kommende Aar skulde blive, at der virkelig opstaar betydelig Efterspørgsel efter Jord til Udstykning, og denne Udstykning væsentlig foregaar fra Bøndergaarde dernede, medens Bregentved, og hvad der hører derunder, forbliver samlet i store Hovedgaarde, saa vil Bondestanden